■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران

جام جم

دوشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۳ | ۱۲ رجب ۱۴۴۶
۲۰ صفحه | سال بیست‌وپنجم - شماره ۶۹۵۷
Monday | Junuary 13 | 2025

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

ذائقه‌سازی روی نت ابتذال

■ باوجود علاقه مردم به موسیقی فاخر
این مسأله در تولیدات عرصه موسیقی مورد توجه قرار نگرفته است

ذائقه‌سازی در حوزه فرهنگ در این سال‌ها بیشتر مورد توجه قرار گرفته و دلیل آن هم احتمالا افزایش حجم ابتذال در تولیدات فرهنگی است، از سینما بگیرید که مملو از فیلم‌های به‌ظاهر کمدی (با حجم فراوانی از شوخی‌های جنسی) است تا موسیقی که اساسا از نوع ایرانی‌اش دارد زیر حجم آوار موسیقی‌های غربی و کره‌ای، دفن می‌شود. انگشت اتهام این وضعیت در همه این سال‌ها به‌سمت مصرف‌کننده گرفته شده است، این‌که نسل تازه حتماً به این سمت تمایل دارد و احتمالا با مقایسه با نسل‌های پیشین آنها متهم به ذائقه‌ای ابتذال‌پسند شده‌اند! گفته‌های دیروز سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد شاید در این زمینه به‌نوعی تازگی داشت. این‌که مقصر در این میان، نه مصرف‌کننده که سیاست‌گذار و تولیدکننده است. او گفته است «علاقه مردم طی چند سال اخیر به‌سمت موسیقی کره‌ای رفته است. وقتی مجال‌های موسیقی جدید، کلاسیک یا مدرن را تنگ‌وتنگ‌تر می‌کنیم، چنین اتفاقاتی می‌افتد. ما حتما تولیدات درستی با ذائقه نسل جدید نداشتیم.» میزان تولیدات آثار موسیقی مناسب با فرهنگ ایرانی روزبه‌روز کمتر می‌شود و سالن‌های کنسرت کاملا در قبضه آثاری است که آورده مالی بیشتری دارد. در این میانه همه‌چیز را پول مشخص می‌کند. تولیدکننده این سال‌ها نه‌تنها سعی نمی‌کند که ذائقه مخاطب را در حد اعلای مورد نظر خود بالا ببرد که به‌شکل مخربی خود و آثارش را در اندازه‌های ذائقه موردپسند مخاطبش پایین می‌آورد. به این معنا که سعی می‌کند روی «ترند» روز پیش برود تا از بازار ابتذال پیش‌آمده عقب نماند تا این‌که بتواند بازاری بسازد که در کنار کسب درآمد به اعتلای فرهنگ مخاطب خود کمک کند. براساس آنچه آمارهای رسمی و نظرسنجی‌های مختلف نشان می‌دهد هم اتفاقا ذائقه جامعه ایرانی با موسیقی کلاسیک ایرانی یا نوآوری در موسیقی‌های سنتی و فاخر همخوان است. مرکز رصد فرهنگی وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد طی یک پژوهش در سال ۱۴۰۱ از مردم ایران پرسیده که بیشترین سبک موسیقی‌ای که گوش می‌دهند، چیست و خب برخلاف تمام تصورات تولیدکنندگان آثار موسیقی، همچنان موسیقی سنتی در صدر این انتخاب‌ها قرار دارد اما این خواسته در برابر تولیدات آثار موسیقایی نسبت تلخ و معکوسی دارد، به این معنا که بازار تولیدات موسیقی در قبضه آثار پاپ قرار گرفته است.

موسیقی مورد علاقه زنان و مردان در ایران

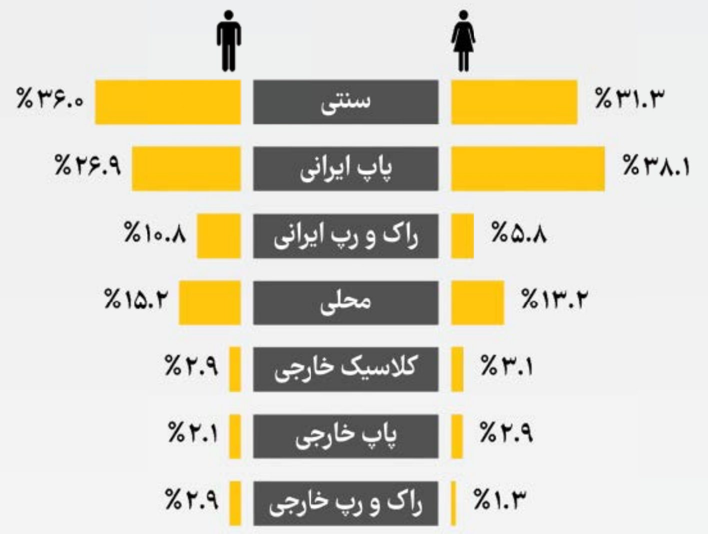

مردم ایران از چه بسترهای برای گوش دادن به موسیقی استفاده می‌کنند

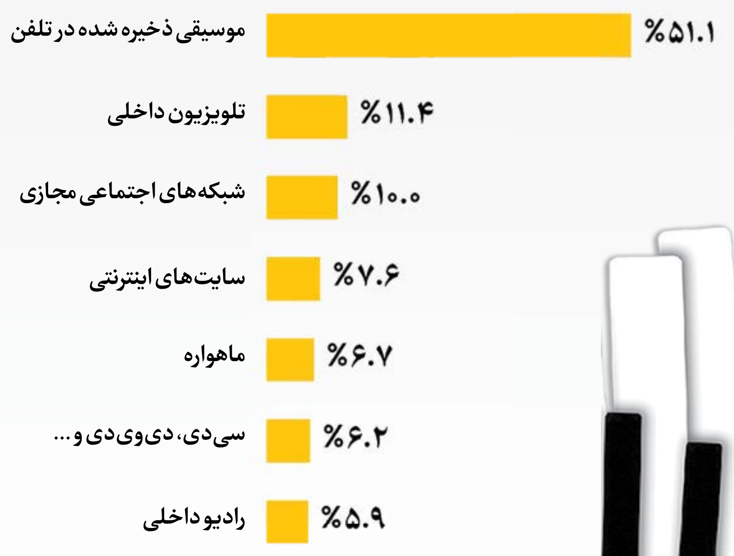

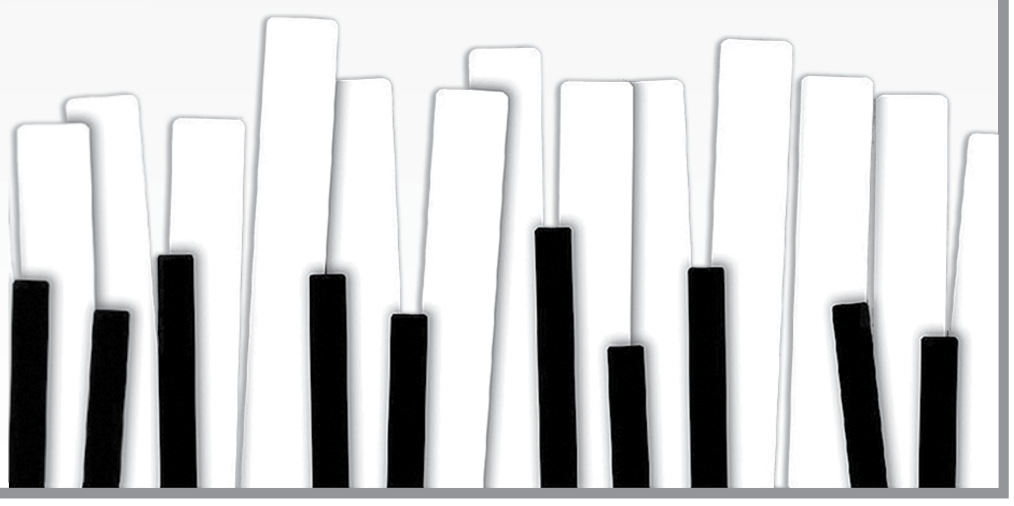

پیشخوان

درستایش پدربودگی

درباره «پروژه پدری»؛ ۱۵ روایت از تجربه پدرشدن و پدربودن

نویسنده: مجموعه نویسندگان
نشر: اطراف
سال انتشار: ۱۴۰۳
تعداد صفحه: ۲۳۲

این سال‌ها، این سال‌های سخت، این سال‌های آشفتگی و ملال، سال‌هایی که زنان و مردان ایرانی متولد دهه ۶۰ و ۷۰ مجبور بودند زندگی‌شان را در بحبوحه آن آغاز کنند و بسازند، آغازکردن و ساختنی که در چارچوب تفکر عقلانی حاکم بر ذهن هر انسان مدرنی، غیرمنطقی، غیرعقلانی و دیوانه‌وار به‌نظر می‌آمد و می‌آید! تشکیل خانواده و به‌دنیا آوردن فرزند، آن هم در سال‌های رکود، تورم، رواج انواع روان‌تنی‌ها و روانپریشی‌ها، بیماری‌های همه‌گیر، فوران بزهکاری‌های اجتماعی و صدالبته زیستن در کشوری با دایره عظیمی از دروغ، به‌گونه‌ای است که بسیاری از زنان و مردان پیش از انجامش، بر اشتباه‌بودنش صحه می‌گذارند.

در این میان اما، آیا می‌توان و باید زندگی و زیستن در جهان را رها کرد و با مجموعه این دلایل، زندگی خانوادگی و فرزندداشتن را از خود و دیگری خود دریغ کرد؟ به نظر می‌رسد که برای دیدن روی دیگر زندگی و برای بازپس‌گیری معناهای ازدست‌رفته آن، باید با ابزار حیات‌بخش خودش به مبارزه با نیروی کذاب جهان برخاست.

کتاب «پروژه پدری» شرح پدرانی است که پدرشدن و بودن را برگزیده‌اند و بر سر آن ایستاده‌اند، با تمام فهم اندوهناک‌شان از جانکاهی این تجربه بکر، شیرین و تلخ!

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۱۳ | نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۲۹
غروب آفتاب: ۱۷:۱۲ | اذان صبح فردا: ۰۵:۴۵
اذان مغرب: ۱۷:۳۲ | طلوع خورشید فردا: ۰۷:۱۴

امروز در تاریخ

- سالمرگ محمد قاضی، مترجم و نویسنده/ ۱۳۷۶
- سالروز عملیات کربلای شش/ ۱۳۶۵

حکمت

امام جواد(ع): هرکه از مدارا کردن فاصله گیرد، ناخوشایندی به او نزدیک شود. / غررالحکم

واحه

ظاهر آراسته‌ام در هوس وصل، ولی
من پریشان‌تر از آنم که تو می‌پنداری/ فاضل نظری

یادداشت

حجت‌الاسلام سیدناصرالدین نوری‌زاده | کارشناس مسائل دینی

انسانِ فَراانسان

شناخت انسان کامل سال‌های متمادی زمان می‌طلبد. علی(ع) انسان کامل است.

شخصیت امام علی را باید در این سخن پیامبر بازدید که فرمودند: «علی را چنان‌که حقِ شناخت و شناسایی اوست، جز خدا و منِ پیامبر نشناخت» یا اینکه فرمودند: «شهر علم، منم و علی درِ این شهر است» که بر همین اساس برخی تعبیر کرده‌اند که ولایت و امامت، همان درِ ورود به نبوت است؛ یعنی تا امامت را درک نکنیم راهی برای ورود به شناخت نبوت نداریم همچنان‌که درِ ورود به توحید و معارف الهی همان نبوت است.

امیرالمومنین را پیامبر در تعابیرشان چونان «نفس» خودشان معرفی کرده‌اند و به منزله جان‌شان دانسته‌اند و این البته هرگز از روی احساس نیست، زیرا اشاره به آیه قرآنی مباهله (آل‌عمران۶۱) دارد که در آن، صراحتا علی(ع) همان نفس پیامبر معرفی شده و اگر این آیه وحیانی نیز نبود، روایات متعددی داریم که پیامبر بارها فرمودند: علی، جانِ شیرین من است. شاعر چه‌شیرین سرود: «علی را بر پیمبر، جانشین است/ نه‌تنها جانشین بل جانش، این است. ایشان، هم جانشین و هم جانِ شیرین پیامبر است. بایستی سالیان متمادی در فضایل و ابعاد و ویژگی‌های چنین شخصیت یگانه‌ای متمرکز بشویم؛ ایمان او چونان ایمان پیامبر است. در دعای ندبه داریم که: ایمان با گوشت و خون تو با جان تو، ای علی، آمیخته هم‌چنانکه با گوشت و خون من، با جان من آمیخته است. علم امیرالمومنین، متصل به عالم الهی است و همانند علم پیامبر است که می‌فرماید: من همه وقایع عالم را می‌دانم و به راه‌های آسمانی از راه‌های زمینی آگاه‌تر و واقف‌تر هستم. حضرت‌شان فرمودند: سَلونی قبل ان تفقدونی؛ تا من در میان شما هستم، هر پرسشی دارید از من بپرسید! هیچ دانشمندی در زمین نمی‌تواند چنین ادعایی بکند مگر امام ما، علی(ع). زهد ایشان همانند زهد پیامبر است و حکومت دنیا را از پاره استخوان خوکی که در دست جذامی است بی‌ارزش‌تر و بی‌مقدارتر و حقیرتر می‌داند و می‌فرماید: این دنیایی که شما به آن رغبت دارید، نزد من از آب بینی یک بز بی‌قرب‌تر است! یا زمانی که پرسیدند برای این کفش من که بارها وصله شده چه ارزشی قائلید، گفتند: هیچ... که فرمودند (مضمون): برای من حکومت بر شما از این کفش پاره بی‌ارزش‌تر است، مگر آن‌که بتوانم حقی را بگیرم و از ستمی جلوگیری بکنم؛ علی(ع) حامی مظلومان و دشمنِ ظالمان بود و هست.

علی(ع) شخصیتی است که آیینه تمام‌نمای پیامبر اعظم است و در چنین ایامی، ولادت باسعادت‌شان در خانه کعبه اتفاق افتاده است. همه دیدند که کعبه شکافته شد و مادرشان از مُستجار یا شکاف دیوار به خانه کعبه وارد شد، سپس دیوار به‌هم آمد و تا سه‌روز در آن‌جا به سربرد. بار دیگر دیوار شکافته شد و علی(ع) در دستان مبارک مادرشان فاطمه بنت اسد(س) بود که از شکاف خانه کعبه خارج شدند؛ واقعه‌ای که نشانگر عظمت و ویژگی‌های الهی به‌خصوص ایشان و مادرشان است.

درجایی که حضرت مریم از خانه خدا به بیرون رهنمون می‌شود تا در کنار نخل خشکیده به دستور الهی فرزندش را به‌دنیا بیاورد، به فاطمه بنت‌اسد(س) خطاب می‌رسد که داخل خانه شو! که خانه، خانه توست. هزار و چندصد سال است که مسلمین به گرد زایشگاه امام علی(ع) طواف می‌کنند، زیرا علی باید مدار و معیار حق باشد. قبله را خداوند در جایی قرارداده که مولد علی(ع) است. علی(ع) مدار توحید و ایمان است. محبت او ایمان و بغض او کفر است. علی با حق است و حق با علی است و هرکجا که علی را یافتید حق با اوست و علی محور حق است و حق به‌حول او می‌چرخد که این جمله شگرفی است. یا فرمودند: علی با قرآن است و قرآن نیز با او است. یادی کنیم از جرج جرداق که در یک ناگهانِ دلپذیر با نهج‌البلاغه مواجه می‌شود و به‌گفته خودش دیگر نمی‌تواند از آن منصرف بشود. جرج جرداق می‌گوید: ای علی! اگر بگویم تو از مسیح بالاتری دینم نمی‌پذیرد، اگر بگویم او از تو بالاتر است وجدانم نمی‌پذیرد. نمی‌گویم که خدا هستی، پس خودت بگو به ما، ای علی(ع) که تو کیستی!

مافوق بشر و مادون خالق!

دوردنیا

جهان

خط تحویل کالا!

■ مترو در شهر بیست‌میلیونی شنژن چین، دیگر تنها محدود به رتق‌وفتق رفت‌وآمد مردم نیست و تبدیل به یک خط تحویل سریع کالا شده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

محیط‌زیست

غذادهی به حیوانات

■ غذادادن به حیوانات باعث وابستگی آنان به غذای انسانی و افزایش خطر تصادف با خودروها می‌شود و بقای گونه‌های نادر را تهدید می‌کند.

کیوآرکد را اسکن کنید

بین‌الملل

رسوایی انگلیسی

■ «ایورکاپلین» نماینده پارلمان و معاون وزیر دفاع پیشین انگلیس به اتهام آزار و سواستفاده جنسی از کودکان بازداشت شد.

کیوآرکد را اسکن کنید

ایران

بهشت اسب‌ها

■ اسب‌های چاله‌پشت از زیرگونه‌های خاص اسب مازندرانی‌اند که در طبیعت زیبای میانکاله زیست می‌کنند.

کیوآرکد را اسکن کنید

صف بیکاری

نرخ بیکاری زنان فارغ‌التحصیل آموزش عالی چه پیامی دارد؟

نرخ بیکاری به‌ویژه در میان زنان تحصیلکرده، یکی از چالش‌های عمده اقتصادی و اجتماعی در ایران محسوب می‌شود. با افزایش تعداد زنان دانشگاه‌رفته در دهه‌های اخیر، انتظار می‌رفت که حضور آنها در بازار کار نیز به‌طور چشم‌گیری افزایش یابد اما آمارها نشان می‌دهد که بسیاری از این زنان، علی‌رغم داشتن مدارک تحصیلی عالی، با موانع متعددی برای ورود به بازار کار مواجه هستند. این مسأله نه‌تنها به‌عنوان یک معضل اقتصادی، بلکه به‌عنوان یک چالش اجتماعی و فرهنگی نیز مطرح است.

برای محاسبه نرخ بیکاری، معمولا از داده‌های جمع‌آوری‌شده از طریق نظرسنجی‌های نیروی کار استفاده می‌شود. این نظرسنجی‌ها اطلاعاتی درباره تعداد افراد شاغل، بیکار و جمعیت غیرفعال (افرادی که در سن کار هستند اما به دلایلی مانند تحصیل، خانه‌داری یا بازنشستگی در جست‌وجوی کار نیستند) ارائه می‌دهد. در ایران، مرکز آمار ایران مسئول جمع‌آوری و انتشار داده‌های مربوط به نرخ بیکاری است. این داده‌ها به تفکیک جنسیت، سن، سطح تحصیلات و منطقه جغرافیایی ارائه می‌شوند و به تحلیلگران کمک می‌کنند تا تصویر دقیق‌تری از وضعیت بازار کار به دست‌آورند. نرخ بیکاری زنان فارغ‌التحصیل آموزش عالی نشان می‌دهد که از هر ۱۰۰ زن فارغ‌التحصیل دانشگاهی فعال در بازار کار، چند نفر بیکار بوده‌اند. این نرخ در پاییز سال گذشته ۱۹/۴ درصد بوده در حالی که در پاییز امسال به ۱۹ درصد رسیده است. به عبارت دیگر، اکنون از هر ۱۰۰ زن فعالِ دانشگاه‌رفته، ۱۹ زن با تحصیلات دانشگاهی بیکار هستند. این بررسی از لحاظ جمعیتی نیز جالب توجه است. در پاییز سال قبل جمعیت زنان دانشگاه‌رفته جویای کار ۴۶۶ هزار و ۹۵۵ نفر بوده اما در پاییز امسال ۷۴۶۳ نفر کمتر شده است. بنابراین، هم نرخ بیکاری این زنان کاهش یافته و هم از تعدادشان کاسته شده است؛ با این حال، همچنان از هر ۱۰۰ زنی که بیکار بوده، ۱۹ زن مدرک دانشگاهی دارد. این در حالی است که همین نرخ برای مردان تنها ۴.۷ درصد و نزدیک به نرخ بیکاری کل کشور است.

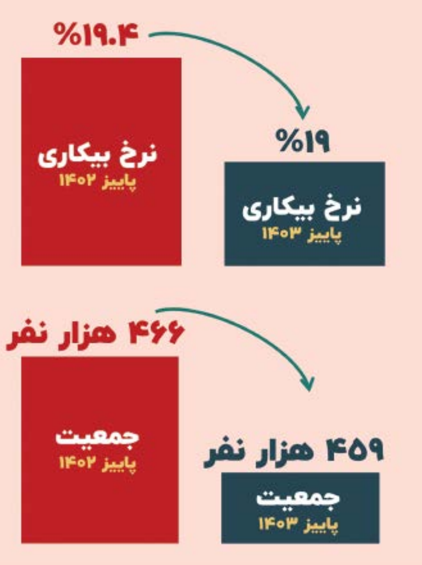نرخ بیکاری زنان فارغ التحصیل در سال ۱۴۰۳